UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kahdeksas jaosto)

20 päivänä tammikuuta 2010 *

Asiassa T-460/07,

Nokia Oyj, kotipaikka Helsinki (Suomi), edustajanaan asianajaja J. Tanhuanpää,

kantajana,

vastaan

sisämarkkinoiden harmonisointivirasto (tavaramerkit ja mallit) (SMHV), asiamiehenään A. Folliard-Monguiral,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: suomi.

jossa toisena asianosaisena SMHV:n valituslautakunnassa oli ja väliintulijana unionin yleisessä tuomioistuimessa on

Medion AG, kotipaikka Essen (Saksa), edustajanaan asianajaja P.-M. Weisse,

ja jossa unionin yleistä tuomioistuinta vaaditaan kumoamaan SMHV:n toisen valituslautakunnan 2.10.2009 tekemä päätös (asia R 141/2007-2), joka koskee Medion AG:n ja Nokia Oyj:n välistä väitemenettelyä,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. E. Martins Ribeiro (esittelevä tuomari) sekä tuomarit N. Wahl ja A. Dittrich,

kirjaaja: E. Coulon,

ottaen huomioon unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 18.12.2007 toimitetun kannekirjelmän,

ottaen huomioon unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 21.5.2008 toimitetun SMHV:n vastineen,

ottaen huomioon unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 7.5.2008 toimitetun väliintulijan vastineen,

ottaen huomioon kantajan 14.4.2009, SMHV:n 22.4.2009 ja väliintulijan 23.4.2009 toimittamat kirjeet, joiden mukaan ne eivät osallistu suulliseen käsittelyyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asian tausta

1 Kantaja Nokia Oyj teki 7.1.2004 sisämarkkinoiden harmonisointivirastolle (tavaramerkit ja mallit) (SMHV) yhteisön tavaramerkin rekisteröintiä koskevan hakemuksen yhteisön tavaramerkistä 20.12.1993 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 40/94 (EYVL 1994, L 11. s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna (korvattu yhteisön tavaramerkistä 26.2.2009 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 207/2009 (EUVL L 78, s. 1)), perusteella.

2 Tavaramerkki, jonka rekisteröintiä haettiin, on sanamerkki LIFE BLOG.

3 Tavarat ja palvelut, joita varten rekisteröintiä haettiin, kuuluvat tavaroiden ja palvelujen kansainvälistä luokitusta tavaramerkkien rekisteröimistä varten koskevaan, 15.6.1957

tehtyyn Nizzan sopimukseen, sellaisena kuin se on tarkistettuna ja muutettuna, pohjautuvan luokituksen luokkiin 9, 38 ja 41, ja ne vastaavat seuraavaa kuvausta:

– luokka 9: ”Tieteelliset, merenkulku-, geodeettiset-, valokuvaus-, elokuva-, optiset, punnitus-, mittaus-, merkinanto-, tarkastus- (valvonta-), hengenpelastus- ja opetuslaitteet ja -kojeet; laitteet ja kojeet sähkön johtamiseen, kytkemiseen, muuntamiseen, varaamiseen, säätämiseen ja hallintaan; äänen ja kuvien tallennus-, siirto- ja toistolaitteet; magneettiset tietovälineet, tallennelevyt; myyntiautomaatit ja kolikkokäyttöisten laitteiden koneistot; kassakoneet, laskukoneet, tietojenkäsittelylaitteet ja tietokoneet; tulensammutuslaitteet”

– luokka 38: ”Kaukoviestintä”

– luokka 41: ”Koulutus, koulutuksen järjestäminen; ajanviete; urheilu- ja kulttuuritoiminnat”.

4 Tämä hakemus julkaistiin 10.1.2005 Yhteisön tavaramerkkilehdessä nro 2/2005.

5 Väliintulija Medion AG esitti 4.4.2005 hakemuksen kohteena olevaa tavaramerkkiä vastaan väitteen ja vetosi asetuksen N:o 40/94 8 artiklan 1 kohdan b alakohdassa (josta on tullut asetuksen (EY) N:o 207/2009 8 artiklan 1 kohdan b alakohta) tarkoitettuun sekaannusvaaraan.

6 Väite perustui kaikkiin tavaroihin ja palveluihin, jotka muun muassa Saksassa suoritettu sanamerkin LIFE, jota koskeva hakemus oli jätetty 29.8.1998 ja joka oli rekisteröity 22.2.1999 luokkiin 1, 7–11, 16, 21, 28, 37, 38, 41 ja 42 kuuluvia tavaroita ja palveluja varten, rekisteröinti nro 39849644 kattoi.

7 Väite kohdistui kaikkiin hakemuksen kohteena olevan tavaramerkin kattamiin tavaroihin ja palveluihin luokkaan 9 kuuluvia tulensammutuslaitteita ja luokkaan 41 kuuluvia urheilu- ja kulttuuritoimintoja lukuun ottamatta.

8 Väiteosasto hyväksyi väitteen 27.11.2006 tekemällään päätöksellä sillä perusteella, että Saksan alueella oli olemassa sekaannusvaara, kaikkien muiden tavaroiden ja palvelujen paitsi luokkaan 9 kuuluvien tavaroiden ”hengenpelastus- ja opetuslaitteet ja -kojeet” ja ”myyntiautomaatit ja kolikkokäyttöisten laitteiden koneistot” osalta, joiden katsottiin olevan erilaisia kuin aikaisemman tavaramerkin kattamat tavarat.

9 Kantaja valitti 18.1.2007 väiteosaston päätöksestä.

10 Toinen valituslautakunta hylkäsi valituksen 2.10.2007 tekemällään päätöksellä (jäljempänä riidanalainen päätös). Valituslautakunta totesi, että kantaja ei ollut esittänyt mitään sellaista perustelua, jolla voitaisiin kyseenalaistaa arviointi, jonka mukaan tavaramerkkihakemuksessa tarkoitetut luokkiin 9, 38 ja 41 kuuluvat tavarat ja palvelut ja aikaisemman tavaramerkkirekisteröinnin kattamat tavarat ja palvelut ovat samoja tai samankaltaisia, ja pysytti väiteosaston päätöksen tältä osin. Väiteosaston tavoin valituslautakunta vertaili hakemuksen kohteena olevaa tavaramerkkiä väliintulijan sellaisen aikaisemman tavaramerkin kanssa, jonka soveltamisala oli laajin ja jonka esitystapa oli lähimpänä kantajan tavaramerkin esitystapaa.

11 Kyseessä olevien merkkien vertailusta valituslautakunta katsoi riidanalaisen päätöksen 24 kohdassa lähinnä, että sanaa life tai sen saksankielistä vastinetta Leben ei voida pitää kyseisiä tavaroita ja palveluja kuvailevina. Se lisäsi kyseisen päätöksen 25 kohdassa, että on epätodennäköistä, että kyseessä oleva saksalaisyleisö liittää englannin kielen sanan life pitkäikäisyyden käsitteeseen. Aikaisemman tavaramerkin heikkenemisestä sen vuoksi, että samanaikaisesti väitetään olevan olemassa paljon samankaltaisia tavaramerkkejä, valituslautakunta katsoi riidanalaisen päätöksen 26 ja 27 kohdassa (kyseisen päätöksen englanninkielisen version 27 ja 28 kohta), että otteet SMHV:n ylläpitämästä yhteisön tavaramerkkirekisteristä eivät tue tätä väitettä, koska joitakin näistä tavaramerkeistä ei ole vielä rekisteröity ja joidenkin rekisteröintihakemus on peruutettu. Valituslautakunta totesi lisäksi riidanalaisen päätöksen 28 kohdassa (kyseisen päätöksen englanninkielisen version 29 kohta), että asiassa C-120/04, Medion, 6.10.2005 annetussa tuomiossa (Kok., s. I-8551) oli todettu, että sanan life erottamiskyky on tavanomainen.

12 Sanasta blog valituslautakunta totesi riidanalaisen päätöksen 30 ja 32 kohdassa (kyseisen päätöksen englanninkielisen version 31 ja 33 kohta), että on kiistatonta, että tämä sana on lyhenne sanasta weblog, joka merkitsee internetissä säännöllisesti päivitettävää henkilökohtaista päiväkirjaa, ja pysytti väiteosaston toteamukset, joiden mukaan tiettyjen kyseessä olevien tavaroiden ja palvelujen, joihin voi kuulua internetiin liittyviä tavaroita ja palveluja, osalta sana blog on ”melko heikko”, koska informaatioteknologiaan liittyvien tavaroiden ja palvelujen keskivertokuluttaja liittää kyseisen sanan näiden tavaroiden ja palvelujen ominaispiirteisiin.

13 Muista tavaroista ja palveluista valituslautakunta katsoi riidanalaisen päätöksen 32 kohdassa (kyseisen päätöksen englanninkielisen version 33 kohta), että yhteisöjen tuomioistuin oli samaa merkkiä LIFE ja merkkiä THOMSON LIFE koskevaa väiteasiaa ratkaistessaan todennut, että sekaannusvaara oli olemassa. Koska yhteisöjen tuomioistuin teki tämän päätelmän asiayhteydessä, jossa osatekijä life oli jälkimmäisenä osana ja jossa tavarat olivat niin ikään sähkötavaroita, sanan blog suhteellinen vahvuus tai heikkous ei valituslautakunnan mukaan voi todennäköisesti vaikuttaa kovin paljon loppupäätelmään.

14 Lopuksi tavaramerkkien kokonaisarvioinnista valituslautakunta totesi riidanalaisen päätöksen 33 ja 34 kohdassa (kyseisen päätöksen englanninkielisen version 34 ja 35 kohta), että edellä 11 kohdassa mainitussa asiassa Medion annetun tuomion mukaisesti sekaannusvaara on olemassa siksi, että sanalla life on itsenäinen erottava rooli hakemuksen kohteena olevassa merkissä, vaikka se ei olekaan hallitseva osa, ja että saksalaisyleisö ymmärtää hakemuksen kohteena olevan tavaramerkin merkiksi, jolla on taloudellinen yhteys aikaisempaan tavaramerkkiin. Valituslautakunnan mukaan tämä päätelmä perustuu ennen kaikkea ensinnäkin siihen, että kyseessä olevien tavaroiden ja palvelujen samankaltaisuus tai samanlaisuus kompensoi näiden tavaramerkkien välisen lausuntatavan ja ulkoasun ilmeisen eron, toiseksi siihen, että kuluttajan huomio kiinnittyy enemmän merkin alkuun, joka näin ollen jää helpommin mieleen, ja kolmanneksi siihen, että kyseessä olevien merkkien välittämä merkityssisältö on osittain sama.

Asianosaisten ja väliintulijan vaatimukset

15 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– kumoaa riidanalaisen päätöksen

– hylkää väitteen

– palauttaa asian SMHV:hen hakemuksen kohteena olevan tavaramerkin rekisteröimiseksi

– velvoittaa SMHV:n korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

16 SMHV ja väliintulija vaativat, että unionin yleinen tuomioistuin

– hylkää kanteen

– velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Toisen ja kolmannen vaatimuksen tutkittavaksi ottaminen

Asianosaisten ja väliintulijan lausumat

17 SMHV vaatii, että kantajan toinen ja kolmas vaatimus eli vaatimus väitteen hylkäämisestä ja kyseessä olevan tavaramerkin rekisteröimisestä on jätettävä tutkimatta, koska ne ovat tuomion täytäntöönpanoa koskevia määräyksiä.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

18 On muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sellaisen kanteen yhteydessä, joka on nostettu unionin yleisessä tuomioistuimessa SMHV:n valituslautakunnan päätöksestä, SMHV:n on asetuksen N:o 40/94 63 artiklan 6 kohdan (josta on tullut asetuksen N:o 207/2009 65 artiklan 6 kohta) mukaisesti toteutettava kyseisen

tuomioistuimen antaman tuomion täytäntöönpanosta johtuvat toimenpiteet. Unionin yleisen tuomioistuimen tehtävänä ei siis ole antaa SMHV:lle täytäntöönpanoa koskevaa määräystä (asia T-331/99, Mitsubishi HiTec Paper Bielefeld v. SMHV (Giroform), tuomio 31.1.2001, Kok., s. II-433, 33 kohta ja asia T-39/04, Orsay v. SMHV – Jiménez Arellano (O orsay), tuomio 14.2.2008, 15 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

19 Kantajan kolmas vaatimus, jolla pyritään siihen, että unionin yleinen tuomioistuin velvoittaa SMHV:n rekisteröimään hakemuksen kohteena olevan tavaramerkin, on näin ollen jätettävä tutkimatta.

20 Toisen vaatimuksen osalta riittää, kun todetaan, että se on tutkittava vain siinä tapauksessa, että riidanalaisen päätöksen kumoamisvaatimus hyväksytään.

Unionin yleisessä tuomioistuimessa ensimmäistä kertaa esitettyjen asiakirjojen tutkittavaksi ottaminen

Asianosaisten ja väliintulijan lausumat

21 SMHV ja väliintulija väittävät, että kannekirjelmän liitteitä A 1–A 4, joilla pyritään osoittamaan, että markkinoilla on samanaikaisesti sanan life sisältäviä tavaramerkkejä, ei esitetty hallinnollisessa menettelyssä SMHV:ssa, joten ne on jätettävä tutkimatta.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

22 On muistutettava, että unionin yleisessä tuomioistuimessa nostetun kanteen tarkoituksena on asetuksen N:o 40/94 63 artiklassa tarkoitettu SMHV:n valituslautakuntien päätösten laillisuuden valvonta. Unionin yleisen tuomioistuimen tehtävänä ei näin ollen ole tutkia uudelleen tosiseikkoja niiden todisteiden valossa, jotka on esitetty ensimmäistä kertaa kyseisessä tuomioistuimessa (asia T-10/03, Koubi v. SMHV – Flabesa (CONFORFLEX), tuomio 18.2.2004, Kok., s. II-719, 52 kohta ja asia T-336/03, Éditions Albert René v. SMHV – Orange (MOBILIX), tuomio 27.10.2005, Kok., s. II-4667, 15 ja 16 kohta).

23 Tämän osalta on todettava, että SMHV:ssä käydyssä menettelyssä kantaja väitti, että aikaisempien tavaramerkkien samanaikainen esiintyminen saattoi osoittaa sanan life ”heikentymisen määrän” (ks. riidanalaisen päätöksen 11, 23 ja 27 kohta (kyseisen päätöksen englanninkielisen version 11, 23 ja 28 kohta)), joten sen olisi pitänyt esittää todisteita tämän argumentaation tueksi SMHV:ssä.

24 Tästä seuraa, että liitteet A 1–A 4, joilla pyritään osoittamaan, että markkinoilla esiintyy samanaikaisesti sanan life sisältäviä tavaramerkkejä, ja joita ei milloinkaan esitetty SMHV:ssä käydyssä menettelyssä, on jätettävä tutkimatta.

Aiemmin SMHV:ssä esitettyjen perusteluiden ja todisteiden tutkittavaksi ottaminen

Asianosaisten ja väliintulijan lausumat

25 SMHV toteaa, että kantajan kannekirjelmässä tekemä yleinen viittaus SMHV:ssä käydyn menettelyn kuluessa toimitettuihin asiakirjoihin ei täytä unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohtaan perustuvia vaatimuksia. Kantajan argumentit, jotka koskevat aikaisemman tavaramerkin luontaisen erottamiskyvyn määrää ja asianomaisten tavaramerkkien välisiä eroja, on näin ollen jätettävä tutkimatta.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

26 On muistutettava, että työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan kanteessa on esitettävä yhteenveto kanteen oikeudellisista perusteista. Oikeuskäytännön mukaan tämän yhteenvedon on oltava riittävän selvä ja täsmällinen, jotta vastaaja voi valmistella puolustuksensa ja unionin yleinen tuomioistuin voi ratkaista asian tarpeen vaatiessa ilman muita tietoja (ks. asia T-127/02, Concept v. SMHV (ECA), tuomio 21.4.2004, Kok., s. II-1113, 17 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

27 Lisäksi kannekirjelmää voidaan tukea ja täydentää tietyiltä osin viittaamalla sen liitteenä olevien asiakirjojen kohtiin, mutta viittaamalla yleisluonteisesti joihinkin asiakirjoihin, vaikka ne olisivatkin kannekirjelmän liitteinä, ei korjata sitä, että kanteessa ei ole mainittu olennaisia oikeudellisia perusteita ja perusteluja, jotka siinä on edellä mainitun määräyksen mukaan esitettävä (ks. edellä 26 kohdassa mainittu asia ECA, tuomion 18 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

28 Esillä olevassa asiassa kantaja tyytyi toteamaan kannekirjelmässä ensinnäkin asianomaisten merkkien välisestä samankaltaisuudesta ja niiden välisistä eroista seuraavaa (kannekirjelmän 29 kohta):

”Kantaja ei käsittele enää kyseisten tavaramerkkien eroja ja samankaltaisuuksia, koska ne ovat jokaiselle ilmiselviä ja koska niitä on menettelyssä jo perinpohjaisesti käsitelty. Näin ollen ja pysyäkseen edellytetyssä enimmäissivumäärässä kantaja viittaa SMHV:lle ja valituslautakunnalle esittämiinsä perusteluihin ja todisteisiin.”

29 Kantaja ei näin ollen yksilöi kannekirjelmän nimenomaisia kohtia, joita se haluaa täydentää tällä viittauksella, eikä asiakirjoja, joissa sen mahdolliset perustelut esitetään.

30 Tässä tilanteessa unionin yleisen tuomioistuimen velvollisuutena ei ole etsiä kyseisistä asiakirjoista ja liitteistä perusteluja, joihin kantaja saattaisi tukeutua, eikä tutkia niitä, koska tällaiset perustelut on jätettävä tutkimatta.

31 Toiseksi aikaisemman tavaramerkin erottamiskykyä koskevien perustelujen osalta on todettava, että vaikka kantaja viittasi kannekirjelmän 28 kohdassa SMHV:ssä esitettyihin perusteluihin ja todisteisiin, se kehitteli erityisesti kannekirjelmän 22–27 kohdassa perusteluja kyseisen tavaramerkin heikkoa erottamiskykyä koskevan näkemyksensä tueksi. Unionin yleinen tuomioistuin tutkii siis näiden perustelujen pohjalta riidanalaiseen päätökseen kohdistetun kritiikin.

32 Samoista syistä kuin edellä 26–30 kohdassa esitettiin, unionin yleisen tuomioistuimen velvollisuutena ei kuitenkaan ole tutkia ”SMHV:lle ja valituslautakunnalle esitettyjä perusteluja ja todisteita” (kannekirjelmän 28 kohta), joita ei ole yksilöity eikä täsmennetty kannekirjelmässä.

Riidanalaisen päätöksen kumoamista koskeva vaatimus

Asianosaisten ja väliintulijan lausumat

33 Kantaja vetoaa yhteen ainoaan kanneperusteeseen, joka koskee asetuksen N:o 40/94 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan virheellistä soveltamista.

34 Kantaja väittää, että valituslautakunta teki virheen, kun se tukeutui edellä 11 kohdassa mainitussa asiassa Medion annettuun tuomioon, koska mainitussa tuomiossa vahvistetut kumulatiiviset edellytykset eivät sen mukaan täyty esillä olevassa asiassa: tämä asia ei sen mukaan koske tavaramerkkiä, jossa aikaisempi tavaramerkki yhdistetään yrityksen nimeen, aikaisemmalla tavaramerkillä ei ole tavanomaista erottamiskykyä eikä aikaisemmalla tavaramerkillä ole itsenäistä asemaa myöhemmässä tavaramerkissä. Kantaja täsmentää, että hakemuksen kohteena olevassa tavaramerkissä sana blog ei ole kantajan toiminimi.

35 Näin ollen tavaramerkin itsenäisen aseman käsite merkitsee kantajan mukaan sitä, että osatekijän, joka ei ole kyseessä olevien tavaramerkkien yhteinen osa, on myös voitava osoittaa tavaroiden ja palvelujen alkuperä moniosaisesta tavaramerkistä riippumatta. Kun uusi tavaramerkki yhdistetään yhtiön nimeen, moniosainen merkki luo siten vaikutelman siitä, että se viittaa tiettyyn tavaralajiin yhtiön tavaroiden ja palvelujen joukossa. Kantajan mukaan oikeanlainen arviointi olisi unionin yleisen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan ollut sen toteaminen, että sekaannusvaara on olemassa, jos aikaisemman tavaramerkin muodostava osatekijä on hakemuksen kohteena olevan tavaramerkin hallitseva osatekijä, mistä ei voi olla kyse sanan life tapauksessa tässä jälkimmäisessä tavaramerkissä, sillä se on kantajan mukaan vähemmän erottamiskykyinen kuin sana blog.

36 Kantaja täsmentää lisäksi yhtäältä, että toisin kuin valituslautakunta katsoi, kun se totesi, että aikaisemman tavaramerkin erottamiskyky on tavanomainen, kyseinen tavaramerkki on heikko tavaramerkki, ja toisaalta, että edellä 11 kohdassa mainitussa asiassa Medion annetussa tuomiossa ei voitu suorittaa tällaista luokittelua, koska kyse

oli ennakkoratkaisuasiasta. Kantaja toteaa lisäksi, että aikaisemman tavaramerkin erottamiskyvyn arviointi kuuluu valituslautakunnalle.

37 Kantaja väittää lopuksi, että osatekijä, josta aikaisempi tavaramerkki muodostuu, on hyvin yleisesti käytössä oleva sana kyseessä olevalla alalla ja että se esiintyy samanaikaisesti markkinoilla merkityksellisiä tavaroita ja palveluja sekä kuluttajia varten.

38 SMHV ja väliintulija vaativat tämän kanneperusteen hylkäämistä.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

39 Asetuksen N:o 40/94 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan aikaisemman tavaramerkin haltijan vastustuksesta hakemuksen kohteena olevaa tavaramerkkiä ei rekisteröidä, jos ”sen vuoksi, että se on sama tai samankaltainen kuin aikaisempi, samoja tai samankaltaisia tavaroita tai palveluja varten oleva tavaramerkki, sen alueen yleisön keskuudessa, jolla aikaisempi tavaramerkki on suojattu, on sekaannusvaara, joka sisältää vaaran tavaramerkin ja aikaisemman tavaramerkin välisestä mielleyhtymästä”.

40 Lisäksi asetuksen N:o 40/94 8 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdan (josta on tullut asetuksen N:o 207/2009 8 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohta) mukaan aikaisemmilla tavaramerkeillä tarkoitetaan jäsenvaltiossa rekisteröityjä tavaramerkkejä, joiden rekisteröintihakemus on tehty ennen yhteisön tavaramerkin rekisteröintihakemuksen tekopäivää.

41 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sekaannusvaara on olemassa, jos yleisö saattaa luulla, että kyseiset tavarat tai palvelut ovat peräisin samasta yrityksestä tai tilanteen mukaan taloudellisesti keskenään sidoksissa olevista yrityksistä (ks. asia T-325/06, Boston Scientific v. SMHV – Terumo (CAPIO), tuomio 10.9.2008, 70 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa; ks. myös vastaavasti asia C-39/97, Canon, tuomio 29.9.1998, Kok., s. I-5507, 29 kohta ja asia C-342/97, Lloyd Schuhfabrik Meyer, tuomio 22.6.1999, Kok., s. I-3819, 17 kohta).

42 On myös kiistatonta, että sekaannusvaaraa yleisön keskuudessa on arvioitava kokonaisuutena ja huomioon on otettava kaikki tekijät, jotka ovat merkityksellisiä kyseisessä yksittäistapauksessa (ks. edellä 41 kohdassa mainittu asia CAPIO, tuomion 71 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; ks. myös vastaavasti asia C-251/95, SABEL, tuomio 11.11.1997, Kok., s. I-6191, 22 kohta; edellä 41 kohdassa mainittu asia Canon, tuomion 16 kohta ja edellä 41 kohdassa mainittu asia Lloyd Schuhfabrik Meyer, tuomion 18 kohta).

43 Tämä kokonaisarviointi merkitsee huomioon otettavien tekijöiden ja erityisesti tavaramerkkien samankaltaisuuden ja niillä varustettujen tavaroiden tai palvelujen samankaltaisuuden tiettyä keskinäistä riippuvuutta. Näin ollen kyseisten tavaroiden tai palvelujen vähäisen samankaltaisuuden saattaa kompensoida tavaramerkkien merkittävä samankaltaisuus ja päinvastoin (asia C-234/06 P, Il Ponte Finanziaria v. SMHV, tuomio 13.9.2007, Kok., s. I-7333, 48 kohta ja asia T-6/01, Matratzen Concord v. SMHV – Hukla Germany (MATRATZEN), tuomio 23.10.2002, Kok., s. II-4335, 25 kohta; ks. myös vastaavasti edellä 41 kohdassa mainittu asia Canon, tuomion 17 kohta). Kyseisten tekijöiden keskinäinen riippuvuus on ilmaistu asetuksen N:o 40/94 johdanto-osan seitsemännessä perustelukappaleessa (josta on tullut asetuksen N:o 207/2009 johdanto-osan kahdeksas perustelukappale), jonka mukaan samankaltaisuuden käsitettä on tulkittava suhteessa sekaannusvaaraan, jonka arviointi riippuu lukuisista tekijöistä ja erityisesti siitä, kuinka hyvin tavaramerkki tunnetaan markkinoilla, vakiintuneeseen tai rekisteröityyn merkkiin liittyvästä mielleyhtymästä sekä samankaltaisuuden asteesta tavaramerkin ja merkin sekä niihin yhdistettyjen tavaroiden tai palvelujen välillä (ks. edellä 41 kohdassa mainittu asia CAPIO, tuomion 72 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

44 Lisäksi sekaannusvaaraa koskevan kokonaisarvioinnin on kyseessä olevien merkkien ulkoasun, lausuntatavan tai merkityssisällön samankaltaisuuden osalta perustuttava merkeistä syntyvään kokonaisvaikutelmaan, ja huomioon on otettava erityisesti merkkien erottavat ja hallitsevat osat. Asetuksen N:o 40/94 8 artiklan 1 kohdan b

alakohdan sanamuodosta ”yleisön keskuudessa – – on sekaannusvaara” ilmenee nimittäin, että sillä, miten kyseisen tyyppisten tavaroiden tai palvelujen keskivertokuluttaja ymmärtää tavaramerkit, on ratkaiseva merkitys sekaannusvaaran kokonaisarvioinnissa. Yleensä keskivertokuluttaja ymmärtää tavaramerkin kokonaisuutena eikä ryhdy tutkimaan merkin erilaisia yksityiskohtia (ks. edellä 41 kohdassa mainittu asia CAPIO, tuomion 73 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; ks. myös vastaavasti edellä 42 kohdassa mainittu asia SABEL, tuomion 23 kohta).

45 Sekaannusvaaran kokonaisarvioinnissa kyseisten tavaroiden keskivertokuluttajan oletetaan olevan tavanomaisesti valistunut sekä kohtuullisen tarkkaavainen ja huolellinen. On lisäksi otettava huomioon se, että keskivertokuluttajalla on ainoastaan harvoin mahdollisuus vertailla suoraan eri tavaramerkkejä, vaan hänen on turvauduttava siihen epätäydelliseen muistikuvaan, joka hänellä niistä on. On myös syytä ottaa huomioon se, että keskivertokuluttajan tarkkaavaisuusaste voi vaihdella kyseisten tavaroiden tai palvelujen tyypin mukaan (asia T-104/01, Oberhauser v. SMHV – Petit Liberto (Fifties), tuomio 23.10.2002, Kok., s. II-4359, 28 kohta ja asia T-186/02, BMI Bertollo v. SMHV – Diesel (DIESELIT), tuomio 30.6.2004, Kok., s. II-1887, 38 kohta; ks. myös vastaavasti edellä 41 kohdassa mainittu asia Lloyd Schuhfabrik Meyer, tuomion 26 kohta).

46 Esillä olevassa asiassa aikaisempi tavaramerkki on Saksassa rekisteröity kansallinen tavaramerkki, jota käytettiin perustana riidanalaisen päätöksen tekemisessä. Tutkimuksen on näin ollen rajoituttava Saksan alueeseen, kuten valituslautakunta totesi riidanalaisen päätöksen 21 kohdassa.

47 On myös kiistatonta, että kohdeyleisö muodostuu, kuten valituslautakunta perustellusti totesi riidanalaisen päätöksen kyseisessä 21 kohdassa, saksalaisesta keskivertokuluttajasta, jonka oletetaan olevan tavanomaisesti valistunut sekä kohtuullisen tarkkaavainen ja huolellinen. Koska tietyt näistä tavaroista ja palveluista voivat kuitenkin olla kalliita artikkeleja, yleisö on väistämättä tavanomaista tarkkaavaisempi. Nämä toteamukset, joita asianosaiset eivät ole riitauttaneet, on pysytettävä.

48 Valituslautakunnan arviointia kyseessä olevien merkkien välisestä sekaannusvaarasta on tarkasteltava edellä esitettyjen näkökohtien valossa.

Tavaroiden ja palvelujen samankaltaisuus

49 Tämän osalta riittää, kun todetaan, että valituslautakunnan riidanalaisen päätöksen 18 kohdassa, jossa viitataan väiteosaston analyysiin, omaksuma kanta on pysytettävä, kun otetaan lisäksi huomioon, että kantaja ei moittinut riidanalaista päätöstä asianomaisten tavaroiden ja palvelujen samanlaisuuden tai samankaltaisuuden osalta.

Merkkien samankaltaisuus

50 Kuten edellä 44 kohdassa jo todettiin, sekaannusvaaraa koskevan kokonaisarvioinnin on kyseessä olevien tavaramerkkien ulkoasun, lausuntatavan tai merkityssisällön samankaltaisuuden osalta perustuttava tavaramerkeistä syntyvään kokonaisvaikutelmaan, ja huomioon on otettava erityisesti tavaramerkkien erottavat ja hallitsevat osat (ks. asia T-292/01, Phillips-Van Heusen v. SMHV – Pash Textilvertrieb und Einzelhandel (BASS), tuomio 14.10.2003, Kok., s. II-4335, 47 kohta ja edellä 41 kohdassa mainittu asia CAPIO, tuomion 88 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; ks. vastaavasti edellä 42 kohdassa mainittu asia SABEL, tuomion 23 kohta).

51 Oikeuskäytännöstä ilmenee myös, että kaksi tavaramerkkiä ovat samankaltaisia, kun ne ovat kohdeyleisön näkökulmasta ainakin osittain samanlaisia yhden tai useamman merkityksellisen seikan osalta (edellä 43 kohdassa mainittu asia MATRATZEN, tuomion 30 kohta ja edellä 41 kohdassa mainittu asia CAPIO, tuomion 89 kohta; ks. myös vastaavasti edellä 42 kohdassa mainittu asia SABEL, tuomion 23 kohta).

52 Valituslautakunta katsoi riidanalaisen päätöksen 35 kohdassa (kyseisen päätöksen englanninkielisen version 36 kohta), että kokonaisarvioinnin perusteella asianomaiset tavaramerkit ovat samankaltaisia. Tämä arviointi on pysytettävä.

53 Tämän osalta on muistutettava, että vertailtavat merkit ovat yhtäältä LIFE ja toisaalta LIFE BLOG.

54 Ulkoasun vertailusta on ensinnäkin todettava, että hakemuksen kohteena oleva tavaramerkki muodostuu kahdesta sanasta, jotka on kirjoitettu isoin kirjaimin, joita on yhteensä kahdeksan. Aikaisempi tavaramerkki muodostuu yhdestä ainoasta sanasta, joka on myös kirjoitettu isoin kirjaimin, joita on yhteensä neljä. Nämä erot kompensoituvat kuitenkin sillä, että kummassakin merkissä on yhteinen sana life, joka on aikaisemman tavaramerkin tarkka jäljennös.

55 Kyseiset merkit ovat näin ollen ulkoasultaan tietyssä määrin samankaltaisia, sillä aikaisemman tavaramerkin muodostava osatekijä on hakemuksen kohteena olevan tavaramerkin ensimmäinen osa. Koska on kyse kahdesta sanamerkistä, nämä kaksi merkkiä on lisäksi kirjoitettu tyylittelemättömästi, mikä on otettava huomioon niiden ulkoasun samankaltaisuuden arvioimisessa. Näin ollen keskivertokuluttaja, jonka on yleensä turvauduttava siihen epätäydelliseen muistikuvaan, joka hänellä on tavaramerkeistä, saattaa sekoittaa kyseiset tavaramerkit visuaalisesti keskenään (ks. vastaavasti asia T-22/04, Reemark v. SMHV – Bluenet (Westlife), tuomio 4.5.2005, Kok., s. II-1559, 34 kohta).

56 Toiseksi lausuntatavan vertailusta on todettava, että hakemuksen kohteena oleva tavaramerkki muodostuu kahdesta sanasta ja aikaisempi tavaramerkki yhdestä sanasta. Nämä kaksi merkkiä lausutaan siis eri tavoin. Koska hakemuksen kohteena olevan tavaramerkin ensimmäinen sana ja aikaisemman tavaramerkin ainoa sana, jotka lausutaan samalla tavoin, ovat kuitenkin samat, nämä kaksi merkkiä kokonaisuutena tarkasteltuina ovat lausuntatavaltaan tietyssä määrin samankaltaisia (ks. vastaavasti asia T-418/03, La Mer Technology v. SMHV – Laboratoires Goëmar (LA MER), tuomio 27.9.2007, 123 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

57 Kolmanneksi merkityssisällön vertailun osalta on todettava, että sana life on tavanomainen englanninkielinen sana, jonka keskivertosaksalaisyleisö voi helposti ymmärtää. Kun tämä sana life liitetään asianomaisiin tavaroihin ja palveluihin, se viittaa pikemminkin elämän (life) käsitteeseen kuin kyseisten tavaroiden ja palvelujen erityiseen elinikään. Hakemuksen kohteena olevassa tavaramerkissä esiintyy tämä sama merkityssisältö, sillä ainakin niiden näkökulmasta, jotka ymmärtävät sanan blog merkityksen, siinä viitataan henkilökohtaiseen päiväkirjaan internetissä.

58 SMHV:n tavoin on todettava, että hakemuksen kohteena olevaan tavaramerkkiin liitetyllä lisäkäsitteellä blog ei kyetä sivuuttamaan viittausta elämän (life) käsitteeseen, joka on näille kahdelle merkille yhteinen, eikä sitä voida pitää vähämerkityksisenä tai merkityksettömänä, joten kyseessä olevat merkit ovat tietyssä määrin samankaltaiset merkityssisällöltään.

Sekaannusvaara

59 On muistutettava, että sekaannusvaara on olemassa silloin, kun sekä kyseessä olevat tavaramerkit että niiden kattamat tavarat tai palvelut ovat riittävän samankaltaisia (edellä 43 kohdassa mainittu asia MATRATZEN, tuomion 45 kohta).

60 Tämän osalta on todettava, että vaikka on totta, että kuluttaja pitää tavallisesti sanojen alkuosaa tärkeämpänä kuin niiden loppuosaa, koska alkuosa tulee korostetummin esiin (ks. vastaavasti asia T-325/04, Citigroup v. SMHV – Link Interchange Network (WORLDLINK), tuomio 27.2.2008, 82 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa), on todettava, että kumpikaan kahdesta osatekijästä life ja blog ei ole selvästi esillä olevassa asiassa hakemuksen kohteena olevan tavaramerkin hallitseva osatekijä. Olisi keinotekoista katsoa, että sana life on hallitseva siksi, että se on hakemuksen kohteena olevan tavaramerkin ensimmäinen osa, mutta ei myöskään ole mitään syytä pitää osatekijää blog hallitsevana (ks. vastaavasti edellä 55 kohdassa mainittu asia Westlife, tuomion 36 kohta).

61 On myös lisättävä yhtäältä, että ei voida väittää pätevästi, että sana life kuvailisi millään tavoin kyseessä olevia tavaroita ja palveluja.

62 Toisaalta sanan blog osalta on tehtävä ero asianomaisten tavaroiden ja palvelujen mukaan. Kun sanaa blog käytetään tietoteknisissä tavaroissa tai palveluissa tai tietoliikenteen alalla, sillä on katsottava olevan vähäinen erottamiskyky, koska tällä alalla tämän sanan ymmärretään yleisesti – jopa kyseisten tavaroiden tai palvelujen saksalaisen keskivertokuluttajan näkökulmasta – viittaavan internetissä pidettävään päiväkirjaan (weblog). Tässä ryhmässä sana life on näin ollen erottamiskykyisempi kuin sana blog.

63 Muista tavaroista tai palveluista, jotka eivät sisällä tietotekniikkaan tai tietoliikenteeseen liittyvää tekijää ja joiden osalta sanalla blog ei ole mitään merkitystä, on todettava, että kumpikaan osatekijöistä life ja blog ei ole selvästi toista erottamiskykyisempi osatekijä. Kuten SMHV perustellusti totesi, jos sanan blog luontaisesti parempi erottamiskyky kuitenkin näytetään toteen, se kompensoituu jonkin verran sillä, että sana life esiintyy merkin alussa, koska yleisön huomio keskittyy tavallisesti hakemuksen kohteena olevan merkin alkuun.

64 Esillä olevassa asiassa edellä 49 kohdassa on jo todettu, että kyseessä olevat tavarat ja palvelut ovat osittain samanlaisia ja osittain samankaltaisia. Lisäksi kun otetaan huomioon edellä 60–63 kohdassa esitetyt toteamukset, kyseessä olevien merkkien synnyttämä kokonaisvaikutelma voi aiheuttaa riittävän samankaltaisuuden niiden välillä siten, että kuluttajien keskuudessa syntyy sekaannusvaara. Jos oletetaan, että kohdeyleisö tarkkaavaisempi kohdeyleisö mukaan lukien voi erottaa kyseessä olevat merkit, se voi kuitenkin luulla, kuten SMHV totesi, että tavaramerkit ovat peräisin

samasta yrityksestä tai tilanteen mukaan taloudellisesti keskenään sidoksissa olevista yrityksistä, jotka yksilöidään sanalla life.

65 Kuten edellä 60 kohdasta ilmenee, minkään perusteella ei voida väittää, että tässä tapauksessa sana life ei olisi yhtä korostunut kuin sana blog hakemuksen kohteena olevassa tavaramerkissä. Esillä olevassa asiassa on ilmeistä, että asianomaisten kahden merkin erilaisuus hakemuksen kohteena olevan tavaramerkin jälkimmäisen sanan osalta ei riitä kompensoimaan todettua samankaltaisuutta hakemuksen kohteena olevan tavaramerkin ensimmäisen osatekijän ja aikaisemman tavaramerkin muodostavan ainoan osatekijän välillä.

66 On lisäksi todettava, että esillä olevassa asiassa sillä, että merkit mahdollisesti todella ovat merkityssisällöltään erilaiset, ei voida katsoa voitavan poistaa edellä todettua ulkoasun ja lausuntatavan samankaltaisuutta (ks. tämän osalta asia C-16/06 P, Éditions Albert René v. SMHV, tuomio 18.12.2008, Kok., s. I-10053, 98 kohta).

67 Lopuksi on todettava, että kantaja ei ole kyennyt osoittamaan aikaisemman tavaramerkin erottamiskyvyn heikentymistä, koska sanan life sisältävien tavaramerkkien samanaikaista esiintymistä ei ole näytetty toteen.

68 Tämän osalta on muistutettava, että ei toki ole täysin poissuljettua, että tietyissä tapauksissa se, että useita aikaisempia tavaramerkkejä esiintyy samanaikaisesti markkinoilla, voi mahdollisesti pienentää SMHV:n kahden tavaramerkin välillä toteamaa sekaannusvaaraa. Tällainen mahdollisuus voidaan kuitenkin ottaa huomioon vain, jos yhteisön tavaramerkin hakija on asiaankuuluvalla tavalla ainakin suhteellisia hylkäysperusteita koskevassa menettelyssä SMHV:ssä osoittanut, että kyseinen

samanaikainen esiintyminen perustui siihen, että aikaisempien tavaramerkkien, joihin se vetoaa, ja väliintulijan aikaisemman tavaramerkin, johon väite perustuu, välillä ei ollut kohdeyleisön keskuudessa sekaannusvaaraa, ja jos asianomaiset aikaisemmat tavaramerkit ja väiteasiassa kyseessä olevat tavaramerkit olivat samanlaiset (ks. asia T-57/06, NV Marly v. SMHV – Erdal (Top iX), tuomio 7.11.2007, 97 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

69 On kuitenkin todettava, että esillä olevassa asiassa todisteita, jotka koskevat markkinoilla samanaikaisesti esiintyvien rekisteröityjen tavaramerkkien samanlaisuutta, ei ole esitetty, kuten valituslautakunta perustellusti totesi riidanalaisen päätöksen 27 kohdassa (kyseisen päätöksen englanninkielisen version 28 kohta). Kantaja ei lisäksi ole missään tapauksessa osoittanut mitenkään, että kyseinen samanaikainen esiintyminen perustuisi sekaannusvaaran puuttumiseen (asia T-31/03, Grupo Sada v. SMHV – Sadia (GRUPO SADA), tuomio 11.5.2005, Kok., s. II-1667, 87 kohta).

70 On myös muistutettava, että sekaannusvaara voi olla olemassa silloinkin, kun aikaisemman tavaramerkin erottamiskyky on heikko ja rekisteröintihakemuksen kohteena oleva tavaramerkki ei ole aikaisemman tavaramerkin täydellinen toisinto, erityisesti kyseessä olevien merkkien ja tavaroiden tai palvelujen samankaltaisuuden vuoksi (asia C-235/05 P, L'Oréal v. SMHV, määräys 27.4.2006, 53 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

71 Tästä seuraa, että kumulatiivisesti tarkasteltuina kyseessä olevat tavaramerkit ovat riittävän samankaltaisia ja niiden kattamat tavarat ja palvelut ovat riittävän samanlaisia

tai samankaltaisia. Valituslautakunta katsoi näin ollen perustellusti, että kyseessä olevien merkkien välillä on sekaannusvaara kohdeyleisön keskuudessa.

72 Kun siis otetaan huomioon riidanalaisen päätöksen 33 kohdassa (kyseisen päätöksen englanninkielisen version 34 kohta) oleva valituslautakunnan päätelmä, ja tarvitsematta pohtia sen merkitystä, että valituslautakunta tukeutui muun muassa edellä 11 kohdassa mainitussa asiassa Medion annettuun tuomioon sillä perusteella, että osatekijä blog ei ole tavaramerkki eikä tunnetun yhtiön nimi, on todettava, että valituslautakunnan suorittama tutkimus, joka koski sekaannusvaaran arviointia asianomaisten tavaroiden ja palvelujen sekä merkkien samankaltaisuuden valossa, on pysytettävä.

73 Lisäksi oikeuskäytännön mukaan silloin, kun moniosainen tavaramerkki on muodostettu asettamalla rinnakkain osa ja toinen tavaramerkki, tämä toinen tavaramerkki, vaikka se ei ole moniosaisen tavaramerkin hallitseva osa, voi säilyttää itsenäisen erottamiskyvyn moniosaisessa tavaramerkissä. Tällaisessa tapauksessa moniosaista tavaramerkkiä ja toista tavaramerkkiä voidaan pitää samankaltaisina (ks. asia T-212/07, Harman International Industries v. SMHV – Becker (Barbara Becker), tuomio 2.12.2008, Kok., s. II-3431, 37 kohta; ks. myös edellä 11 kohdassa mainittu asia Medion, tuomion 30 ja 37 kohta). Tässä asiassa on todettava, että kaiken edellä esitetyn valossa osatekijä life säilyttää itsenäisen erottamiskyvyn hakemuksen kohteena olevassa tavaramerkissä.

74 Ainoa kanneperuste, joka perustuu asetuksen N:o 40/94 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan virheelliseen soveltamiseen, on näin ollen hylättävä perusteettomana samoin kuin kanne kokonaisuudessaan tarvitsematta lausua kantajan toisen vaatimuksen, jonka mukaan unionin yleisen tuomioistuimen on hylättävä väliintulijan esittämä väite, tutkittavaksi ottamisesta (ks. vastaavasti asia T-205/06, NewSoft Technology v. SMHV – Soft (Presto! Bizcard Reader), tuomio 22.5.2008, 70 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

Oikeudenkäyntikulut

75 Työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut SMHV:n ja väliintulijan vaatimusten mukaisesti.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) Nokia Oyj velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Martins Ribeiro Wahl Dittrich

Julistettiin Luxemburgissa 20 päivänä tammikuuta 2010.

Allekirjoitukset